

HÁROM VERS

(Megemlékezésül küldöm Máté Péternek és Fütyü Jósának, kubikos társainak, akikkel 1943 tavaszán a Jegricska felső folyásán kubikoltam. Negyed kiló szalonna és húsz szem kockacukor volt kettőnk egész heti kenyérrevalója, amin tengődtünk, mint kanári madarak, s hánytuk a sarat a szédtű mélyből.)

BÉRESEK

Kettőkor kelünk télen-nyáron,
kétfelé ásítva az álmot,
Senki sem kérdi: hogyan éltek,
mit esztek, van-e szalonnátok?

Trágya-levétől szagos a testünk,
Rongyosak vagyunk, álmos-piszkosok.
Fáradtan megyünk, kérge ruhában,
kicsüngő kapcánk nyalja a harmatot.

Nem törődik velünk senki,
csak az ispán, hogy mit teünk?
A rege minket ökör-ürülékből
teremtett, — talán nincs is, lelkünk.

Bűzös, poloskás szobákban alszunk,
és piszoktól telt savanyú ágyban . . .
Ahogy lefekszünk fáradtan, mogorván
úgy ébreszt fel az öreg-béres virradásban.
(1941)

A FENÉKEN MARADÓK

Ki látott már futó homokot,
süppedő talajba kútásó embert?
Kit mélyre löktek a családi gondok
s kit véges élete ökollet fenyeget.

Ki látott már veremszakadást?
Éjszaka idején belezuhanót?
Süket fülv sötét éjszakán
kenyérért üzött rohanót?

Mink vagyunk ezek Proletárok,
Belülről üzöttek, kívülről lököttek,
Homokban turkáló jogot-szomjazók,
verembe sántult károgó varjak,
(1943)

A KUBIKON

Agyagos fenéken csúszunk
körmünkkel kapaszkodva,
Mindén lapát sárnál,
amit kihajítunk, egy-egy
»isten« rebben el a szánkról.
A pokol vad bikája
bőmből a gödörbe.
Eggyé olvadt, egetbontó

nagy káromkodás,
 Fúrjuk a sarat előre-hátra
 s kenyérgőztől tátva a szánk,
 Erő kellene a karba
 nyögés nélkül nincs
 egy errébb-mozzanat,
 De nem ad semmi hőt a hagyma
 s leroskadunk a sáros lapátra,
 Várunk nyögve, hogy belénkcöppenjen
 a pihenés ereje,
 ami úgy hat, mint a kocsinak
 öfödik kereke.
 De mégis gyűrjük, mert biztat a szombat,
 a meglóbázott bankó a mérnök kezében.
 Kérges nyakunk beakasztjuk a »gyerünk!«-be
 s húzzuk a gödörben tovább a jármunk.
 (1944)

Csépe Imre máliigyosi béres, kubikos, napszámos — és költő. Képei tiszták, élesek, szinte vele csúszunk az agyagos fenéken és vele várjuk nyögve, hogy »belénkcöppenjen a pihenés ereje«. Ezeket a verseket a fasiszta megszállás alatt írta a magyar napszámos: Csépe Imre. Tiszta, egyszerű eszközökkel így még kevesen éreztették a magyar »felszabadulás« munkáviszonyait, a verítéket, az éhes nappalokat és »savanyú éjszakákat».

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

A REAKCIÓ JÓ TANÁCSAI

Írta: Steinfeld Sándor

A munkaverseny mellett a földosztás a második legidősebb kérdés. A Vajdaságban úton-útfélen szinte másról sem hallunk. De sok tekintetben még aktivistáink sincsenek teljesen tisztában a földosztás jelentőségével és annak nagy horderejével. Különösképen három kérdést szeretnék megvilágítani. Kettő közülük a legtöbbet hangoztatott ellenvetésekre vonatkozik, a harmadik egy a törvény szellemének meg nem értéséből fakadó és helyenkint túlhajtásokhoz vezetett fölfogás.

Az első ellenvetés így hangzik: »Ahhoz szó sem férhet, hogy a földosztást meg kell csinálni. De a földosztás irama olyan gyors, hogy annak eredménye azáltal, hogy a gazdaságilag eredményesebb nagybirtokokat apró birtokokra osztják szét — a megfelelő alapos előkészületek nélkül — okvetlenül káros hatással lesz a termelés hozamára, éppen most, amikor minden falat kenyérré óriási szükség van».

A második ellenvetés: »Minden tekintetben csak üdvözlőni lehet a földosztást, bár annak nem lesz az az eredménye, amit a kormány ígér, hogy minden földnélküli földhöz jut — különösen nem jutnak földhöz a telepések miatt a mi földnélkülieink — mert ha tekintetbe vesszük, hogy a Vajdaságban kb. háromszázezer család volt föld nélküli, vagy törpebirtokos és tudjuk azt, hogy az egy és egynegyed millió hektár földterületen, ha csak a mi földnélkülieinket juttatnánk földhöz, alig jutna családonként több, mint négy hektár. Mi lesz akkor az eredmény, ha a telepések kapiák a föld orozslán részét? Nyomor és munkanélküliség, mert földmunkások a kis birtokon munkát nem kaphatnak. Jobb lenne meghagyni a nagybirtokokat és azokat valahogy szociálisabbá tenni.